

УДК 7.071.1 (460): 747

ІНТЕР'ЄРНІ ІДЕЇ САЛЬВАДОРА ДАЛІ

Студ. А.Г. Кравченко, гр. БДі-1-16
Науковий керівник проф. Р.Д. Михайлова
Київський національний університет технологій та дизайну

Метою та завданням даної роботи є визначення дизайнерського аспекту у творчості майстра; виявлення специфіки створення ним зразків меблів – частини інтер'єру, яким його уявляв митець.

Об'єктом та предметом дослідження є творчість С. Далі, – ідеї С. Далі щодо створення внутрішнього середовища споруд, зокрема меблевого облаштування інтер'єру.

Методи та засоби дослідження сформовані на мистецтвознавчій історико-теоретичній основі. Використання джерел, обумовлене системним підходом, поєднує історико-культурний та образно-стилістичний аналіз.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів полягає у сучасному перегляді творчості знаного іспанського митця-сюрреаліста С. Далі в аспекті створення архітектурного простору та інтер'єрного середовища, елементи якого можуть бути застосовані в сучасних умовах.

Результати дослідження полягають у виявленні сутності творчості С. Далі, його образно-стилістичних розробок, особливостей організації житлового інтер'єру, оригінальних ідей щодо його облаштування меблями.

Творчість іспанського художника Сальвадора Далі зазвичай розглядають в контексті розвитку модерного мистецтва ХХ ст. Живописець, графік, скульптор, режисер, письменник, він вражав парадоксальними винаходами ті витівками в душі справжнього «короля сюрреалізму». Водночас, С. Далі належить до майстрів, які прагнули проявити свій талант у багатьох сферах діяльності. Однією з таких була дизайнерська сфера, зокрема розробки меблів.

Сюрреалізм – мистецька течія авангардизму, зміст якої полягає у прагненні краси за межами буденної реальності, у «внутрішньому» містичному світі снів, ілюзій, пограничних станів, де реальне постає у новому прекрасному, проте алогічному вигляді, у формі «художнього хаосу». Як художник-сюрреаліст впродовж всього життя Далі створював міф про себе самого, шокував публіку висловлюваннями, вчинками, вбранням та іміджем. Ці риси у ньому культивувала його дружина – Гала Далі, справжня муза Далі. Жінка із бездоганним смаком, вона суттєво вплинула на його розвиток як художника, а як менеджер сприяла зростанню його слави.

Під час Другої Світової війни Далі перебував у США. У 1941 р. він провів виставку в музеї сучасного мистецтва США, а у 1942 р. написав книгу-автобіографію, яка миттєво розійшлася серед його численних шанувальників. В Америці Далі працював з голлівудськими режисерами - майстром трилера Альфредом Хичкоком та знаменитим мультиплікатором Уолтом Діснеєм. У 1948 р. він повернувся в Іспанію, де оселився в місті дитинства Порт-Льїгаті. Звідти він виїжджав до Парижу, Мадриду, Нью-Йорку. На цей час він був дуже відомим та успішним діячем мистецтва. Його виставку в галереї Тейт відвідало 250 мільйонів поціновувачів його творчості.

Прославившись як художник, графік, критик, письменник, видавець, режисер, Сальвадор Далі є не менш цікавим і як дизайнер. Йому належить низка незвичних ідей, щодо предметів побуту та виробів прикладного мистецтва. Зокрема його ідеї, пов'язані

з інтер'єром та меблями, мали успіх, а самі меблі вважаються престижними. Їх вже майже півстоліття випускає компанія Vd Barcelona Design. І впродовж цього часу вони незмінно користуються попитом. Зокрема серія Black Label Collection, тобто «чорна марка», випущена нещодавно обмеженим тиражем у 105 екземплярів, показала актуальність ідей генія: вона була розкуплена у лічені дні.

Талант Далі до сюрреалістичних інсталяцій базувався на ексцентричній ідеї «портретних меблів», які поєднували фантастичне, символічне та функціональне у, здавалося б, неможливого утіленні людського тіла й предметної форми. Так, наприклад, диван являв собою форму жіночих вуст, доречність яких важко уявити у житловому середовищі. Ця ідея виникла у митця 1974 р., коли він звернувся до дизайну. Диван повторює форму губ скандальної зірки Бродвею актриси Мей Уест (1893–1980). Вона знялася у 12 фільмах, однак більше була відома, як актриса театру та співачка мюзиклів. Далі називав Мей Уест еротичним пам'ятником доби. Історія життя Мей Уест стала для Далі прикладом сили характеру та незалежності духу.

Прототипом дивану-вуст вважається картина Далі 1933–1935 рр. «Обличчя Мей Уест, використане у якості сюрреалістичної кімнати» (англ. Mae West's Face which May Be Used as a Surrealist apartment), яка увійшла до циклу робіт під назвою «Параноя та війна» (англ. Paranoia and War). До цієї композиції Далі повертався неодноразово. На портреті зображена завеса у вигляді білявого волосся, яка спадає на лоба, прикриті у знеможі очі у вигляді двох картин, ніс у вигляді комина з годинником, овал та підборіддя – як сходи. І вуста – диван, неначе розмальований яскравою, сексуально-викличною помадою. Промислове виробництво моделі дивану розпочалося в 2004 р. Його розробниками стали спільно Сальвадор Далі і дизайнер Оскар Тускетс Бланка.

Дизайнерський талант С. Далі проявився у низці оригінальних ідей, реалізованих у різних сферах. Серед них важливе місце належить інтер'єру та меблям. Своє бачення інтер'єру він утілював у стилістиці сюрреалізму, носієм якої був усе життя. Незвичність, неочікуваність пластичного рішення, почуття декоративного, притаманні дизайнерському мистецтву Далі, дозволяють творам художника органічно входити в сучасне житлове середовище, а неперевершене відчуття стилю робить інтер'єрні ідеї Далі незмінно актуальними впродовж десятиліть.

Висновки: Виявлено ідеї С. Далі як митця та дизайнера, розкрито особливості його ідей у декорі житлового інтер'єру, реалізованих на практиці. Далі став призваним генієм ще при житті. До чого б не доторкнулася рука Майстра, все ставало шедевром-реклама, кінематограф, фотографія чи література.

Ключові слова: сюрреалізм, модернізм, інтер'єр, художня культура, творчість Сальвадора Далі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Дали вблизи и вдали. Сборник статей. Отв. редактор Бусев М. А. – М. : Прогресс-Традиция, 2013. – 416 с.
2. Михайлова Р. Д. Сальвадор Далі – особистість і митець // Вісник КНУКіМ. Серія : мистецтвознавство. – Вип.10. – К. : Видавн.центр «КНУКіМ», 2004. – С.48-59.
3. Інтернет-ресурс: <http://www.dali-genius.ru/painting.html>
4. Сальвадор Далі «Щоденник одного генія» 104 с.
5. Інтернет-ресурс: <http://figgery.com.ua/biografiya-salvador-dali/>